

**A Kúria
mint fellebbviteli bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kpkf.VI.37.638/2018/8.

A tanács tagjai: Dr. Sperka Kálmán a tanács elnöke, Dr. Sugár Tamás
előadó bíró, Dr. Vitál-Eigner Beáta bíró

A felperes: felperes neve

A felperes képviselője: Dr. ... Ügyvédi Iroda

Az alperes: alperes neve

Az alperes képviselője: Dr. ... Ügyvédi Iroda

A per tárgya: energiaügyben hozott közigazgatási határozat bírósági
felülvizsgálata

A fellebbezést benyújtó fél: a felperes

A fellebbezés száma: 7.

Az elsőfokú bíróság neve, határozatának kelte és száma: Fővárosi
Törvényszék 2018. március 27-én kelt 8.K.700.237/2018/6. számú
ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 8.K.700.237/2018/6. számú ítéletét
helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az
alperesnek 20.000.- (húszezer) forint fellebbezési eljárási
költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak felhívásra
40.000.- (negyvenezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

A fellebbezési alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes, mint felhasználó ... szám alatti ingatlanában -
felhasználási hely - 2007. szeptember 8-án került felszerelésre egy
2007. április 2. - 2007. április 5. között hitelesített gázmérő. A
felszerelésről a ... Kft. (a továbbiakban: Engedélyes) munkatársai
a 36000164564/1. számú munkautalványt készítették, amelyet aláírt a
felperes helyszínen tartózkodó házastársa.
- [2] Az Engedélyes munkatársai 2016. szeptember 26-án a felperesi

felhasználási helyen felhasználói rendszer-ellenőrzést végeztek, megállapításaikról 026456. sorszám alatt jegyzőkönyvet vettek fel, amelyben rögzítették, hogy a gázmérő számlálóját lezáró hatósági plomba eltér a kiadottól. Az észlelt rendellenességről fotó készült, a gázmérőt a szakemberek leszerelték és elszállították. Az ellenőrzésen jelen lévő felperesi házastárs a gázmérő sérülését, az engedély nélküli szerelést és a szabálytalan földgáz-vételezés tényét nem ismerte el, ugyanakkor a jegyzőkönyvet aláírta.

- [3] Az Engedélyes megbízásából ... igazságügyi szakértő (a továbbiakban: Szakértő) a gázmérőt megvizsgálta és megállapításairól szakvéleményt készített. Ebben rögzítette, hogy a számlálószerkezetet lezáró hatósági plombát a szerkezet működésébe történő beavatkozás céljából eltávolították a mérőről. A számlálószerkezetet a beavatkozás után hamis plombával látták el. A vizsgálat folyamán feltárt elváltozások azt bizonyítják, hogy a szándékos beavatkozás a számlálószerkezet fogaskerekeinek gyári mérési pozíciója megváltoztatására irányult. A rögzített nyomok ok-okozati összefüggésben vannak a méretlen gázvételezéssel. A gázmérő üzemi működését szándékosan befolyásolták, ezzel megvalósítva a szabálytalan gázvételezés tényét.
- [4] A szakvélemény kézhezvételét követően az Engedélyes a felperessel szemben 540.000.- forint kötbér igényt támasztott.
- [5] A felperes panaszt terjesztett elő az alperesnél, amely azt a 2017. november 17-én kelt FVFO_2017/2317-9. számú határozatában elutasított. Az indokolásban megállapította, hogy a perbeli gázmérő a felperes szerződéses jogviszonya alatt került felszerelésre, az erről szóló munkautalvány a felperesi részről aláírásra került, amely a gázmérő és a plombák sértetlenségét is dokumentálta. A mérő igazságügyi szakértői vizsgálata során azonosított plombalenyomati eltérés, valamint a számlászerkezeti sérülések a mérő felhasználási helyen történő felszerelését követően következtek be, így ezért a felelősség a felhasználót terheli. A szabálytalan felperesi gázvételezést a szakvélemény és a hitelesítési bizonyítványban foglaltakra alapítottan az Engedélyes megfelelően igazolta. A földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény (a továbbiakban: Get.) rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 19/2009. (I. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Vhr.) 1. számú mellékletét képező Földgázelosztási Szabályzat (a továbbiakban: GESZ) 18.4.c. pontja szerinti szabálytalan vételezés történt, ennek a jogkövetkezménye a 18.7.b. pontban kötbér. A kiterhelt kötbér mértéke megfelel a vonatkozó előírásoknak.
- [6] A gázmérő felszerelésekor az azt átvevő felperesi érdekkörbe tartozó személy a mérő felszerelési sértetlenségét aláírásával elismerte, ezzel az Engedélyes az átadás körülményeit megfelelően dokumentálta.

A kereseti kérelem

- [7] A felperes jogszabálysértésre hivatkozással keresettel támadta az

alperes határozatát kérve annak bírósági felülvizsgálatát. Előadta, közte és az Engedélyes között a szerződés ráutaló magatartással jött létre, ugyanakkor a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 246. § (1) bekezdése értelmében kötbért csak írásban lehet kikötni. Írásbeli szerződés hiányában a jogviszonyban kötbér követelés nem érvényesíthető. Kifejtette továbbá, nem igazolt a gázmérő sérülésmentes állapotban történt átadása, ezért a plombasérüléssel összefüggő szerződésszegés megalapozottsága nem bizonyított.

Az elsőfokú ítélet

- [8] A törvényszék jogerős ítéletében a keresetet elutasította. Érvelése szerint a szakvéleményben megállapítottak megfelelő bizonyítékokat szolgáltatnak a szabálytalan felperesi vételezés megállapításához. A mérésügyről szóló 1991. évi XLV. törvény 13. § (3) bekezdésére tekintettel a hitelesítési bizonyítvánnyal ellátott és a fogyasztási helyre felszerelt gázmérőt hiba nélkülinek kellett tekinteni. A Get. 99. § (6) bekezdése értelmében a fogyasztásmérő berendezés állagmegóvása és védelme a fogyasztó kötelessége, valamint szintén őt terheli az esetleges meghibásodások bejelentésére irányuló kötelezettség.
- [9] A szabálytalan felperesi vételezés bizonyított, ennek következménye a kötbér, amelynek mértékét arányosan és a fokozatosság elvét figyelembe véve szükséges meghatározni.
- [10] Hangsúlyozta a bíróság, tévedett a felperes, amikor az Engedélyes kötbér követelésére vonatkozó eljárását a régi Ptk. kötelmi jogi szabályaira alapítottan próbálta vizsgálni. A speciális ágazati jogszabály egyértelmű rendelkezést tartalmaz a szabálytalan vételezés miatti kötbér megfizetésére vonatkozóan, az Engedélyes ezeket a szabályokat betartotta, az alperes pedig jogszerű határozattal döntött a panasz elutasításáról.

A fellebbezés és ellenkérelem

- [11] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést elsődlegesen a határozat megváltoztatása iránt annak megállapításával, hogy kötbér fizetési kötelezettsége nem áll fenn. Másodlagosan kérte a határozat hatályon kívül helyezését.
- [12] Nézete szerint a törvényszék tévesen nem fogadta el a kötbér kikötés szabályainak megsértésére vonatkozó hivatkozását és alapította döntését ebben a körben a Get., a Vhr. és a GESZ rendelkezéseire. A szerződés írásba foglalásának hiánya annak érvényességét nem érinti, de az Engedélyes nem határozhat meg olyan jogkövetkezményt a szerződésszegés szankciójaként, amelyet a régi Ptk. kógens rendelkezése - 246. § (1) bekezdése - kizárólag írásban való kikötés esetében enged alkalmazni. A kötbér kikötés írásbeliségének hiányát nem pótolhatják a GESZ bíróság által hivatkozott rendelkezései. A régi Ptk. szabályához képest az

alacsonyabb rendű jogszabály nem térhet el jogszerűen.

- [13] A fentieket meghaladóan az Engedélyes a felperesi kérelmek ellenére nem bocsátotta a felperes rendelkezésére a mérőóra felszerelésekor készült munkautalványt és a hitelesítési bizonyítványt. A hitelesítéstől a mérőóra felszereléséig több hónap telt el, az Engedélyes nem bizonyította, hogy a mérőóra megrongálása ez időszak alatt kizárt volt. A felperes nem vitatta a szakértői megállapításokat, de kifejtette, hogy a Szakértő által megállapított eltéréseket nem észlelte, nem ő okozta, azokat szemrevételezéssel nem ismerhette fel. Az Engedélyes nem bizonyította, hogy számára a mérőórát olyan állapotban adta át, amilyenben azt tőle leszerelték.
- [14] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását indítványozta. Kiemelte, a felperes nem hivatkozhat a kötbér kikötés semmisségére, mert a GESZ érvényes és hatályos jogszabály, amelynek alkalmazására a hatóság és a bíróságok is kötelesek. Az iratok közt fellelhető felszerelési munkautalványt a felperes házastársa aláírta, ez tartalmazza, hogy a mérő ép és sértetlen állapota ellenőrzésre került. A felszerelt mérő hitelességét a felperes először a fellebbezésében vonta kétségbe, ez nem volt az elsőfokú eljárás tárgya.
- [15] A felperes Kpkf/7. szám alatt iratot terjesztett elő, amelyben az alperesi ellenkérelemben írtakra figyelemmel fellebbezésének indokolását kiegészítette, illetve alátámasztotta. Kiemelte, hogy a közüzemi szerződés mögöttesen alkalmazandó általános anyagi jogi jogszabálya a régi Ptk., amely speciális rendelkezés hiányában irányadó. Minden jogi alapot nélkülöz az alperesnek a kétféle kötbérre vonatkozó állítása. Írásbeli szerződés hiányában a kötbér szankciónak a GESZ 18.7.b. pontjában történő előírása a régi Ptk. 246. § (1) bekezdésébe ütköző, ez által semmis kikötés.
- [16] A fentieket meghaladóan a felperes panaszában, keresetlevelében és fellebbezésében is vitatta azt, hogy szerződésszegést követett el. Jogi érvelése tartalmilag a GESZ 18.5. pontján alapul, még ha ez a jogszabályhely nem is került megjelölésre a keresetében és a fellebbezésében. Az elsőfokú bíróság ezt a felperesi hivatkozást érdemben nem vizsgálta. A GESZ 18.5. pontja a Get. 139. § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően jelen ügyre is alkalmazandó.
- [17] A felperes kérte egyrészt, hogy a Kúria térjen el a Kf.II.37.637/2018/6. számú ítéletében foglaltaktól, másrészt „tegye megfontolás tárgyává” egyedi normakontroll eljárás kezdeményezését az Alkotmánybíróságnál a GESZ 18.7.b. pontjában meghatározott kötbér feltétel nélküli előírásának alaptörvény-ellenessége miatt.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [18] A fellebbezés alaptalan.
- [19] A Kúria a fellebbezést a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 340. § (5) bekezdése szerint tárgyaláson bírálta el.

- [20] A fellebbviteli bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdésére figyelemmel csak a fellebbezési (csatlakozói fellebbezési) kérelem és a fellebbezési ellenkérelem keretei között változtathatja meg, e korlátok között azonban a perben érvényesített jog, illetőleg az azzal szemben felhozott védekezés alapjául szolgáló olyan kérdésekben is határozhat, amelyekben az elsőfokú bíróság nem tárgyalt, illetőleg nem határozott.
- [21] A Kúria álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a törvényesen megállapított tényállásból az ügy érdemében helytálló jogi következtetésre jutott.
- [22] A fellebbviteli bíróság megítélése szerint a törvényszék a keresetet kimerítette, indokolási kötelezettségének eleget tett, így nem sértette meg a Pp. 213. § (1) bekezdésében és 221. § (1) bekezdésében írtakat.
- [23] A Kúriának abban kellett döntenie, hogy egyrészt a GESZ 18.7.b. pontjában meghatározott kötbér vonatkozásában mögöttesen alkalmazandók-e a régi Ptk. kötbérré irányadó szabályai. Másrészt az Engedélyes megfelelően igazolta-e a mérő felszerelési hitelességét és a szabálytalan felperesi gázvételezést, ehhez kapcsolódóan a felperesi szerződésszegést.
- [24] A GESZ 18. pontja az elosztóhálózat-használati szerződés megszegésének eseteit szabályozza. A 18.3.e. pont értelmében a felhasználó részéről az elosztóhálózat-használati szerződés megszegésének minősül, ha szabálytalanul vételez. A 18.4.c. pont alapján szabálytalan vételezésnek minősül, ha a felhasználó a fogyasztásmérő berendezés megrongálásával méretlen gázt vételez. A 18.7.b. pont kimondja, a 18.4. szerinti szerződésszegések jogkövetkezménye a 18.4.b-f. pontjai esetére kötbér. A 18.9. pont rögzíti, a szerződésszegést a földgázellátó köteles bizonyítani.
- [25] A Kúria jelen ügyben eljáró tanácsa mindenben egyetért a Kf.II.37.637/2018/6. számú kúriai ítéletben írtakkal, az abban foglaltaktól nem kíván eltérni. E szerint az alperes eljárása egy sajátos fogyasztóvédelmi panasz eljárás, amelyben a felperes által hivatkozott polgári jogi érvek nem vizsgálhatók. A GESZ-ben rögzített kötbér nem azonos a polgári jogi kötbérszankcióval és feltételrendszerrel, nem vonatkoznak rá a régi Ptk. rendelkezései, így annak 246. § (1) bekezdése sem. Vagyis nem kérhető számon a kötbérszankció írásban való kikötése, tehát a GESZ 18.7.b. pontja alkalmazandó szabálytalan gázvételezés esetén.
- [26] Az első kérdésre a Kúria azt a választ adja, hogy a szabálytalan gázvételezés következményeként kiszabott kötbér tekintetében a GESZ rendelkezései az irányadók, a régi Ptk. szabályai nem alkalmazhatók, így a kötbért nem kell írásban kikötni.
- [27] A második megválaszolandó kérdés körében a Kúria elsődlegesen hangsúlyozza, az Engedélyes arra alapította kötbér igényét, hogy a felperes szabálytalan gázvételezést végzett, ami szerződésszegésnek minősül. Az alperes határozatában kifejtette, a szabálytalan felperesi gázvételezést a szakvélemény és a hitelesítési bizonyítványban foglaltakra alapítottan az Engedélyes megfelelően

bizonyította. A fellebbviteli bíróság kiemeli, az Országos Mérésügyi Hivatal (OMH) által 2007. április 5-én kiállított perbeli hitelesítési bizonyítvány közokirat, amely tanúsítja a mérő hitelességét. Önmagában az a tény, hogy a mérő felszerelésére 2007. szeptember 8-án - a hitelesítést követő 5 hónap elteltével - került sor, nem dönti meg a mérő hitelességének tényét.

- [28] A peres iratok között a hitelesítési bizonyítvány mellett rendelkezésre állnak a 2007. szeptember 8-án és 2016. szeptember 26-án kiállított engedélyesi munkautalványok, amelyeket a felperes házastársa aláírt. A gázmérő felszerelésekor, 2007. szeptember 8-án készített munkautalványon feltüntetésre kerültek a felszerelt engedélyesi jogi záruk számai is.
- [29] A Kúria megítélése szerint a 2007. szeptember 8-i munkautalvány igazolja a gázmérő berendezés és az azt biztosító jogi záruk sértetlenségét.
- [30] A 2016. szeptember 26-i ellenőrzésről készült munkautalvány és jegyzőkönyv, valamint a Szakértő véleménye bizonyítják, hogy a gázmérő üzemi működését szándékosan befolyásolták, ezzel megvalósult a szabálytalan gázvételezés ténye. A két munkautalvány igazolja, hogy egyfelől a felperes 2007. szeptember 8-án a gázmérőt szabályos állapotban vette át, másrészt a 2016. szeptember 26-i ellenőrzéskor a gázmérő már manipulált állapotban került leszerelésre és elszállításra. A manipulálásra a két időpont között, a felperes felhasználói időszaka alatt került sor, ezzel az Engedélyes bizonyította a felperesi szerződésszegés tényét.
- [31] A Vhr. 2009. január 30. napján lépett hatályba, csakúgy mint az 1. számú mellékletét képező GESZ (régí GESZ). A régí GESZ-t 2012. január 1-i hatállyal módosította a 378/2011. (XII.31.) Korm. rendelet (új GESZ).
- [32] A gázmérő felszerelésekor sem a régí GESZ, sem az új GESZ nem volt hatályos, az abban foglaltakat a felperes érvelésével szemben a Get. 139. § (3) bekezdésében írtakra alapítotán sem lehet 2007. évre alkalmazni.
- [33] A fellebbviteli bíróság a másodík kérdést úgy válaszolja meg, hogy az Engedélyes a mérőóra felszerelésükori hitelességét és a szabálytalan felperesi gázvételezést megfelelően igazolta.
- [34] A Kúria nem kezdeményezett utólagos normakontroll eljárást az Alkotmánybíróságnál, amelyet nem indokol, mivel azzal az Alkotmánybíróság hatáskörét vonná el.
- [35] A fellebbviteli bíróság a fentiekre figyelemmel az elsőfokú ítéletet a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Záró rész

- [36] A peresztes felperes köteles a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint az alperes részére fellebbezési eljárási költség megfizetésére.
- [37] A feljegyzett fellebbezési illetéket szintén a felperesnek kell megfizetnie a bírósági eljárásban alkalmazandó költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.

[38] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2019. március 13.

Dr. Sperka Kálmán s.k. a tanács elnöke, Dr. Sugár Tamás s.k. előadó
bíró, Dr. Vitál-Eigner Beáta s.k. bíró

A kiadmány hitelével:
tisztviselő